

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 274. — ŠTEV. 274.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1928, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 21, 1928. — SREDA, 21. NOVEMBRA 1928.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876
VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Cilji Ameriške Delavske Federacije.

RADIKALNI ELEMENT NI ZASTOPAN NA ZBOROVANJU

V svojem otvorilnem govoru je rekel predsednik Ameriške Delavske Federacije Green, "da smo prav dobri državljanji." — Zavrnil je očitke podjetnikov in tudi komunistov. — Napredek je prepovedan na konvenciji Ameriške Delavske Federacije.

NEW ORLEANS, La., 20. nov. — Z enakomernimi napadi tako na podjetnike kot na komuniste, je otvoril predsednik William Green včeraj letnico konvencijo American Federation of Labor. Green se je ostro obrnil proti Narodni zvezi izdelovalcev ter tudi proti očitkom, katere so dvignili proti Federaciji komunisti.

Mi moramo biti precej respektivi in dostojni državljanji, — je rekel, — če nas napadata ob ekstremu. Mi nismo nikaka nevarnost za ameriške naprave. Dočim smo se mi borili v vojni, da zavarujemo same sebe, so številni teh tvorničarjev delali profit.

Otvorilni govor Greena se je pečal v glavnem s kontrolo povodnj, s potrebo organizacijskega dela na jugu, z bojem za višje mezde ter krajsi delavni čas in s konkurenco, ki je nastala organiziranim delavcem vsled jetniškega dela.

Zahvaljujemo temeljite odredbe proti delu otrok proti "injunkejam" kot oružju podjetnikov v mezdnih bojih in za varstvo takih delavcev, ki so bili izločeni vsled vedno bolj naraščajoče uvedbe strojev iz produkcijskega procesa.

Ameriška Delavska Federacija se bo do skrajnosti borila proti temu, da bi se delavce na domestilo s stroji, — je izjavil Green. — Mi ne bomo trpeli, da bi se v Ameriki ustvarilo človeško smetišče. Vse nase stremljenje je obrnjeno proti temu, da se zavaruje ljudi ter se jim da prednost pred vsakim strojem. Mi zahtevamo višji življenski položaj za delavca in s skrčenjem delovnega časa več časa, da ga bo posvetil svoji družini.

Razširjenje petnevnega delovnega tedna bo ostalo še nadalje glavna zahteva Ameriške Delavske Federacije, in eksekutiva izjavlja, da uživa že 169,000 moških in žensk prednosti te reforme.

Odstopivši dosedanji zakladnič Daniel Tobin je priporočil, naj se spoji ta urad z uradom tajnika in da naj se ustvari namestu tega drugo podpredsedniško mesto.

S porazom Max Hayesa iz Clevelandu kot delegata tipografske zveze ni nobenega znanega na prednega ali radikalnega delegata v celi konvenciji.

Svet ni tako slab kot izgleda.

Brez doma, lačen in brez belice, je naprosil Frederick Hoffmann, star 61 let, mizar po poklicu, policista Frank Robba, naj ga pošlje v prisilno delavnie.

Hodil sem po cestah že več dni ter iskal dela, — je rekel mizar, — a povsod so mi povedali, da sem prestari. Stradan, a ne morem berati.

Policist je kupil Hoffmannu dobro večerje ter ga odvedel na policijsko postajo na peti cesti, kjer so pričeli drugi policisti s kolektivom.

V nočnem sodišču je vzбудil mizarja simpatije sodnika Dreyera.

Ali ni, v tej prenapolnjeni sodni dvorani nobenega človeka, ki bi dal dela lačnemu možu? — je vprašal sodnik naglas.

Neki A. J. Kainne je objubil dati Hoffmannu delo.

Svet ni tako slab, kot bi clo-

NOVOIZVOLJENI PREDSEDNIK HOOVER

ki je te dni odpotoval proti Južni Ameriki.

HERBERT HOOVER BO BAJE IZPOPOLNIL MONROE DOKTRINO

Novo izvoljeni predsednik Hoover bo mogoče formuliral svojo lastno doktrino, da izpopolni stare. — Temeljila bo na prijateljstvu in nevmešavanju. — Bojna ladja Maryland ob mehiški obali.

Na krovu bojne ladje Maryland, 20. nov. Možnost "Hooverjeve doktrine", ki bo stopila na mesto stare Monroe doktrine kot glavne točke v cdnošajih Združenih držav z Latinsko Ameriko, je povzročila danes dosti govoric med onimi, ki se nahajajo na krovu bojne ladje.

Ko je bojna ladja plula južno potrebna temeljna kamena trajnih ob mehiški obali na svoji misiji in stabilnih ekonomskih odnosov, so zapazili časnikarski poročevalci, da je bila enejevite Monroe doktrine podprtje v uvodnih objavah Hooverjeve misije. To pomenja veliko nasprotje napram večnim razpravam Monroe doktrine na prejšnjih pan-ameriških konferenčnih in na prejšnjih oficijelnih obiskih uradnikov Združenih držav v Južni Ameriki.

Prejšnji obiski odličnih Amerikanecov kot Colby, Hughesa in generala Johna Pershinga v Južni Ameriki so bili kratki ter omejeni glede namena.

Sedanje potovanje pa je obširno glede namena ter zasleduje bolj oddaljene kot pa neposredne cilje. To se smatra le za prvi korak pri razvoju stalne politike.

Vsepovod prevladuje vtis, da bo potovanje na značilen način pospešilo kulturne stike med latinsko Ameriko in Združenimi državami.

Naučnost Henry Fletcherja, poslanika v Italiji, daje Hooverju neposreden in ozek stik z nazori državnega departmента, ker ima Fletcher dolge izkušnje kot poslanik v Chile ter je familijaren z vsemi podrobnostmi poslov tega naroda v Južni Ameriki.

Vsled tega se smatra čas za primerno, da se razvije novo temeljnega doktrino, določeno za pospeševanje sodelovanja med ameriškimi republikami v tehničnih, kulturnih in ekonomskih zadevah.

Tako novo ugotovilo politike bi imelo prednost, da bi odvrnilo pozornost celega Novega sveta sodišča Monroe doktrine, ki je pogosto zatemnila zasluge tega ali onega vprašanja.

Ceprav niso bili Hooverjevi nazori objavljeni, so zapazili poročevalci njegovo osebno stališče, na katerem bo najbrž slonila njegova politika.

Glavne značilne točke te politike so:

1. — Pristno, a ne sentimentalno prijateljstvo.
2. — Prijeno nasprostvo proti vmešavanju v zadeve drugih.
3. — Hooverjeva duševna navaja, da skrbno razlikuje med politiko in ekonomijo posameznih dežel.
4. — Ugotovljeno mnenje, da sporočila, da so istotno čutila potres.

CHAMBERLIN SE JE VOZIL PREPOGOSTO

Chamberlin je letel enkrat preveč pogosto. — Njegov aeroplanski ustavljen na mejni črti.

Znani ameriški letalec Clarence Chamberlin je izvedel včeraj, da ga isčejo carinske oblasti Združenih držav, ker je spravil v deželo aeroplanski portljage.

Mož, ki je prvi poletel v Nemčijo, je odšel v Evropo pred partnimi. Vzel je seboj svoj v Ameriki zgrajen aeroplanski Loening amfibijski aeroplanski z Wasp motorji. Potkal se je po Evropi z tri tedne, obiskal številna mesta in dežele ter se v soboto pred enim tednom vrnil domov z "Leviathanom".

Ko so inšpicirali njegovo prtljago na pomolu, so spustili njegov aeroplanski strani "Leviathan" v vodo. Mr. Chamberlin je šel slučajno na krov ter odletel z aeroplansko napravo pri Deyers Point, Jersey City.

Včeraj je dobil pismo od United States Lines, ki je kazalo, da je dobila družba ukor od carinske hiše. Čud je iz Teterboro, N. J., da so carinski inšpektorji povpraševali zanj. Oglasil se je v uradu pristaniškega departmента, kjer je zopet izvedel, da ga isčejo carinske oblasti. Včeraj tega je odšel v Custom House.

To je ameriški aeroplanski motorjem, — je rekel.

To ne dela nobene razlike, — so mu pojasnili. — Vi bi ga moral registrirati, ko ste zapustili državo in vi bi ga moral deklarirati z ostalo prtljago, ko ste se vrnil.

Chamberlin je dobil formular za \$20,000 bonda, da ne bo premaknil aeroplana, dokler ga ne inšpicira carinski uradnik.

Ranjeni bandit se je skušal usmrstiti.

BALTIMORE, Md., 20. nov. — Arthur Person, newyorški bandit, ki umira vsled krogel, kateri je dobil v neki revolverski bitki, v kateri je bil enega policista te ranil dva druga, je skušal odvzet včeraj zvezar pištola policista, ki je na straži v Mercy bolnici.

Chamberlin je dobil formular za \$20,000 bonda, da ne bo premaknil aeroplana, dokler ga ne inšpicira carinski uradnik.

Ko se banditu to ni posrečilo, je rekel: — Dajte mi puško. Zame je boljše, če sem mrtev.

Baronica Grey umrla.

LONDON, Anglija, 19. nov. — Baronica Pamela Grey, žena barona Edwarda Grey of Fallodon, je umrla danes v Wilsford Manor.

Baron Grey, ki je bil v Fallodon, je najel posebni vlak, da poleti k njeni bolniški postelji, a ni dospel pravočasno.

Ob postelji so bili zbrani njeni otroci, ko je umrla.

Blue Ridge gore zopet pretreseñe.

ASHEVILLE, N. C., 20. nov. — Močan potresni sunek so včeraj zvezar po celem zapadnem delu North Caroline. To je bil že treći potres v zadnjem času v tem delu države.

Mesta iztočnega Tennesseeja so sporočila, da so istotno zemljotres.

STRESEMANN SE JE POSLUŽIL DOSTI OSTREJŠEGA TONA

Stresemann zahteva sedaj izpraznenje Porenske brez vseh nadaljnih koncesij z nemške strani. — Zahteva separiranje tega vprašanja od splošnega reparacijskega problema.

BERLIN, Nemčija, 20. nov. — Minister za zunanje zadeve Stresemann je izjavil včeraj v nemškem državnem zboru, da dele avtoritativni krogi v Angliji nemško stališče, da sta dve povsem ločeni vprašanji: ono izpraznenja Porenske in ono revizije skupnih reparacij, katere mora plačati Nemčija.

Stresemann, ki je prišel včeraj po petih mesecih privratak zoper v državnem zboru, je govoril glede vprašanj, tikajočih se razoroznaja, izpraznenja in reparacij. Izjavil je, da so ta vprašanja danes glavni problemi zunanje politike Nemčije.

Plačilna zmožnost Nemčije, brez ogrožanja navalnega življenja nemškega naroda, mora biti podlagla vseake uravnote reparačijskega vprašanja.

SYDNEY, Avstralija, 19. nov. Izid splošnih volitev se je sicer končal z zmago koalicijske vlade, a je ob istem času pokazal tako očitno delavski stranki, da je voditelj slednje, Seullin, napovedal lepo bodočnost za stranko. Sedem sedežev v poslanski zboru je še dvomljivih. Pozitivni izidi pa kažejo naslednji položaj:

— Narodna stranka 28, konservativna stranka 12 in delavski stranka 28.

Ne bosta prezimila v Kentucky.

GREENUP, Ky., 18. novembra. Walter Cuhiman, star sedemnajst let in Harry Wayman, star šestnajst let, in Harry Wayman, star šestnajst let ne bosta prezimela zime z levom in nastavljanjem pasti v gorskih divjinah Kentucky. Zavzpila sta Mount Vernon, N. Y., tremi tedni v star, polegnejši karri, a uradniki iz Mount Vernon so ju izsledili po dveh dneh iskanja na domu Charlesa Worthingtona, pet milj od tukaj.

Nameravala sta zgraditi kočo ter živeti od dohodkov svojega lava.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRŽAVAH

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjam, da izvršujemo nakazila v dinarijih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo v Italijo

Din. 500	\$ 9.30	Lir. 100	\$ 5.75
" 1,000	\$ 18.40	" 200	\$ 11.30
" 2,500	\$ 45.75	" 300	\$ 16.80
" 5,000	\$ 90.50	" 500	\$ 27.40
" 10,000	\$ 180.00	" 1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjam, da smo vsled sporazuma z našim zvezrom v starem krovu v stanu znižati pristojbino za takia izplačila do 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarijih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poroči z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEHNIH

"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1."

SAKSER STATE BANK

22 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 6837

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(4 Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
.....\$6.00\$3.50	
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
.....\$3.00\$7.00	
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50
.....\$1.50\$3.50	
Subscription Yearly \$6.00		

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov. Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli posiljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitrejši najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

PROBLEMI KONVENCIJE AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Kot smo že poročali na tem mestu, se je sestala v ponedeljek v New Orleansu osemnajstideseta letna konvencija Ameriške Delavske Federacije.

Delegati bi se morali baviti z važnimi problemi, ki pa najbrž ne bodo prišli na program.

Eden teh problemov bi bil, kako bi se dalo ustaviti izpodrivanje izvežbanih delavev potom strojev.

Stroj nadomešča delavev in ga postavlja na cesto.

Kjer so imeli prej stoteri svoj kruh, jih ima zdaj komaj desetorica boren zasluzek.

V nobeni drugi deželi na svetu niso moderni stroji tako razviti kot v Združenih državah.

Četrtno izvežbanih delavev, ki so bili začetkom Hardingove administracije zaposleni v vodilnih industrijsih Združenih držav, so izpodrinili stroji.

Tega ne trdi noben agitator in noben ščuvač.

To so ugotovili inženirji - strokovnjaki, člani "National Manufacturers' Association".

To je delaveem najbolj neprijazna organizacija ameriških vlevidustrijalcev.

S tem je pa ugotovljena samo polovična resnica. Dotične organizacije je namreč izjavila, da je to šele pričetek ter da bo stroj vedno bolj izpodrival in nadomeščal delavev. To nadomeščanje se bo vršilo v dosti hitrejši merti kot se je dosedaj.

Izvežbani delavec ni več danes siguren, če že jutri ne bo zavzel njegovega mesta stroj ter bo postavljen na cesto.

Ameriška Delavska Federacija se bo morala baviti s tem problemom, ker bo na tisoče in tisoče njenih članov brez dela in jim bo treba drugod preskrbeti zasluzka.

Kapitalisti že prerokujejo, da ne bo treba nobenemu odslovljenemu izvežbanemu delavcu postopati.

Zanje imajo na tisoče in tisoče služb.

Če je tak delavec čeden in postaven, lahko dobi službo v kinematografu, kjer sprojava gledalce v garderoberu in na sedežu in v druge potrebne prostore.

Veliki hoteli potrebujejo vsak dan par sto novih potmetačev.

V radio industriji je na tisoče služb. Potrebujejo nakladače, pospravljače itd. Na tisoče in tisoče služabnikov potrebujejo vsepovsod.

To je pa kilava tolažba za izvežbanega delavca, ki je bil vajen proizvajati, ki se je leta in leta učil svoje obriti in je delal samostojno.

Za takega moža bi bila taka služba, pa naj bi jo opravil še v takih pisanih, bleščeh se in oportnih capah, največja degradacija.

Tako "službo" vrši lahko sleherni, ki ni bil še nikdar v industriji zaposlen in je v njem količaj razvita hlapčevska natura.

Proces mehaniziranja vlevidustrije se torej nadaljuje.

V industrijo mehkega premoga bodo uveli najmodernejsje stroje. To se bo zgodilo najkasneje v petih letih.

Produkcija bo povečana za neštetokrat, nešteti tisoči delavev bodo pa brez dela.

Velike tovarne avtomobilov so baš sedaj podvržene splošni reviziji in inšpekcijski.

Za prihodnjo pomlad se namreč obeta ogromna konkurenčna kampanja. Parola bo: čimveč strojev in čimmanj delavev.

Tudi poljedeljski delaveci morajo napravljati prostor vseprevladajočemu stroju.

To je eden najvažnejših problemov, s katerim bi se morala pečati konvencija Ameriške Delavske Federacije.

O zaključkih, ki jih bo napravila v tem oziru — če jih bo sploh napravila, seveda — bomo poročali.

Dopisi.

Selo-Moste pri Ljubljani.

Zadnjo soboto, 3. t. m. sestal sem se slučajno z Mr. Vaupotičem ml. v hotelu Miklč. Simpatični mladec, ki je dovršil v New Yorku, N. Y., svoje študije kot kemik, bil je šest mesecov na oddihu v rojstnem kraju svojih staršev Mr. in Mrs. Vaupotič iz Ridgewooda, L. I. Dolga vas iham in sploh Slovenija se mu je zelo prijubila. Mislim, da mi ne bo kakadu težje iz Ridgewooda z anoničnim pismom zopet pred bacil, da pišem samo, jedaci in pijači, ako povem, da sva jedna srno, s špehom našpikano in to vse po 15 dinarjev (27 centov) poročijo. Hotel Miklč, ki ima obširni lov v Belokrajini in ki tuži drugače strogo paži, da so v njegovem restavantu gostje dobro postreženi, lahko drži tako nizke cene, ker ima velik promet. Mr. Vaupotič ml. se vrne preko Cherbourg-a, Francije, v Ameriko in se v kreva na parnik "Olympic" White Star Line. Uverjen sem, da bo dober apostol za Jugoslavijo in bo povedal svojim tovarišem o lepoti naše domovine.

*

Dr. Ivan Švegel, ki je tudi med ameriškimi Slovenec precej znan, napisal je v tukajnjem "Jutru" za Vernih duš dan v spomin hravskemu rodožubu in narodnemu mučeniku St. Radiču članek, ki spodaj prijavlja. Dr. Švegel je narodni poslanec za Gorskici kotar, Hrvatska, in mož, ki ima zasvojeno vse naše slovenske vrednote in se na pravem mestu. Je pač bela vrata med narodnimi poslanci, ki da vse svoje dnevnice v prid okrogla, ki ga je izvojil.

V slednjem spominu opisan je tudi prizor iz Narodne skupščine, ko je odteknilo pet strelov iz revolverja Puniša Radiča:

Bled, na dan Vseh svetih 1928. S svojega doma, ki stoji na obronku grščka, kranonega s cerkvico, vidim vso gorenjsko pokrajino vse do Ljubljane preko rme, zlatega, rdečega in škratnega jesenskega listja, kjer solnce za slovo še enkrat obseva drevje, stare hraste. Na levih strani se dvigajo v nebo visoke Karavanke, v neoprednem bližini, kjer v ozki strugi teče Sava, gledam cerkevni stolpici Urbe, Prešernove domačije, srečne drage vasi domače, ki jo je tako krasno opeval v svojem sonetu. Tu sem je v svojih mladih dijaških letih prihajjal kot romar Stjepan Radič na svoji apostolski in trnjevi poti, ki si jo je sam izbral. Spominjam se, da je pozneje zopet prišel v naš kraj in je večkrat bil gost v mojem domu.

Bilo je poleti, ko je solnce stalno visoko in smo polni nad misilni na žetov. Podnevi so ga obiskivali novinarji, zvečer pa je prihajjal ljudstvo iz okolice, da v mojem domu pozdravi in čuje znamenita gema sira velike Hrvatske. Tako je ljudbil naš nepozabni vodja Slovence, da mi je pozneje, ko me je prispel k meni na Bled na daljši postavil za kandidata v Gorskih oddih, čim mu bo zdravje to do-

puštilo. Zatrjeval mi je, da se na Bledu počuti kakor doma. Neki akademik, ki mu je zaradi sigurnosti bil dodeljen, mi je pozneje povidal, da je še na dan pred smrtno ponovil željo, da se odpri na Bledu. Tam je nekoč v moje spominsko knjigo zapisal kratke besede, ki vsebujejo vse njegovo življenje, njegov uspeh, njegovo smrt in njegovo neumirjočo slavo:

Iz naroda z narodom za narod!

Dr. Ivan Švegel,
narodni poslanec.

Pozdrav!

Joža.

E. St. Louis, El.

Dragi rojaki, nikar ne mislite, da se nahajam kje v Texas. Ne, v tem času se najrajsji doma pričeli držim. Ko sem zadnjič potrebel s svojega potovanja, sem prenehal v lepi slovenski naselbini Arma, Kansas. Mesteca je precej manj, rovi pa ne obratujejo. Delavec je dosti brez dela.

Pri rojaku Mlinarichu sem bil zelo lepo sprejet. Tam imajo tudi lepo rožice, ki je vredna vsega vsega spoštovanja. Otroci rojaka Mlinaricha tako pravilno slovensko govore kot da bi prišli včeraj iz starega kraja.

V tamošnji okolici je še par drugih slovenskih naselbin, ki so pa vse majhne, izvzemši Breezy Hill, Franklin in Frontenac. Zemlja je močno peščena in kamnitica ter preveč zaraščena z grmovjem. Jako lepo vrtove sem pa videl v bližini West Mineral. Rovi slabobratujejo, dobro pa obratujejo, ki ga vodi korporacija nekaterih naprednih rojakov, med njimi tudi rojaki Oberžan. Ta rojak je član štirih društev ter je pri vseh tudi uradnik. Ima pet fantov in nekaj deklek. Vsi otroci govorijo lepo slovensčino. Čast staršem, ker so jih vzgojili v takem duhu.

Od West Mineral do Pieher, ki sočasno, je kakih 28 milij. Rojaki so me svarili, naj v Pieher ne prenovej, češ, da je to mesto tatov in postopačev. Ras sem viden precej postopačev, da bi me pa kateri nadlegoval, tega pa ne morem reči.

V mestu in okolici so same majne za cink. Ljudi je toliko brez dela, da je strah. Delavec plačuje od 18 do 42 centov na ur. Ti delaveci so večinoma Indijanci in Mehikani. Izvežbani delaveci imajo od 50 do 75 centov.

Ceste po Oklahomi so slabobratujejo, dobro pa vse. Nekaj rojakov je v mestu Tulsa, nekaj pa v Coalton. V Brown imajo tudi podporno društvo. Nekaj cvetnoča slovenska naselbina Victoria je čisto propadla. V Tulsa je nekaj dela, pa ne dosti. Podal sem se po cesti 162 v Arkansas. Premogorovi tam malo boljše obratujejo kot v Oklahomi. Ljudstvo je pa tudi bolj potrebitljivo in delavno.

Naselbina Jenny Lind, Ark., je majhna, toda naši rojaki se precevajo, da je to mesto tatov in postopačev. V bližini so druge slovenske naselbine. Ker rovi ne obratujejo, se morajo baviti naši rojaki s poljedelstvom. Mesto Fort Smith je tako lepo, ker je čisto in ima lepo. V bližini so vrele olja. Ne-

Peter Zgaga

Zagonetno pismo.

Že tokom par let, vsako leto ob tem času, dobim iz Clevelandu pisanje nečetljiv. Oziroma, tako kot se rojak podpiše, se ne piše ničesar na svetu.

Pred tremi leti sem bil objavljal njegovo pismo, lani in predlanških ga nisem, letos ga pa zoper, da ne bo brepotrebne zamere.

Glas je takole:

Dragi moj prijatelj Zgaga!

No, kako se ti je pa letos kaj obnesel tisti tvoj musolini? Meni se je tako dobro, da sem te sklenil ob tem posebej obvestiti. Jaz se imam dobro. Nobile stvari ne pogresam. Zvezčer kaj berem ali pa pišem in si tako preganjam dolgač. Poleg toga se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za postrežbo.

MORFIJ IN KOKAIN

Iz podatkov nemškega zdravstvenega urada je razvidno, da je morfinizem in kekainizem po vojni v Nemčiji silno razpapel.

Število tistih, ki se zstrupijo z morfijem ali drugimi očitnimi strupi, se vsako leto veča. V letih 1923–24 je število zstrupljencev na 200 odstotkov pri moških in na 150 odstotkov pri ženskah. Po nemški statistiki se na vsem svetu ponujijo letno nad 40.000 kg raznovrstnih opojnih strupov. To velikansko potrebo krijejo Nemčija, Anglija, Švica, Francija in Japonska. V drugih državah se ti strupi ne priznajo. Morfij in kokain, po mnenju zdravnikov, učinkujejo individualno, v kolikor se tiče duševnega, telesnega in moralnega propadanja ceste, ki ju uživa. Vsekakor pa ima uživanje labo-katastrofalne posledice za njegovo potomstvo. Morfinisti telesno ne propadajo tako naglo kakor kokainisti. Slednji imajo, skoraj brez izjem, tudi usoden manjšo, da k uživanju tega strupa zavajajo še druge. Uživanje kokaina se da odvaditi samo na ta način, da se pacient podvrže dolgotrajnemu fizičnemu zdravljenju, ki pa s kokaïnom zdražuje organizmu in ne skoduje.

Nuga-Tone ji je odpravil želodčne nerede.

Tu je poročilo od Mrs. J. M. Bladr, Oklahome, Fla., katerega naj bi vse predložil. Mrs. Bladr je starca 64 let in predložila je jemu Nuga-Tone, ki mu je izredno pomočil.

Sedaj uživa vse kar je po možnosti. Nuga-Tone je bil počut in obnovljen. Te je sudevita novica za ljudi, ki imajo slab želodec in ki naj bi to zdravilo poskusili.

Nuga-Tone deluje tudi v mehurju, pomikanju spanja, zapretja, glavobola, omotice, v silčnih bolezni. Ako ste slabobratujejo, ali ako imate oblastne življenje, tedač, da morali uživati Nuga-Tone, bi moral uživati Nuga-Tone v nekaj dneh čudovito izboljšanje. Nuga-Tone lahko kupite v vseki trgovini z zdravili, in ga vse trogove nimata v zalogi, mu recite naj ga vam naroči od zalogatelja z zdravili.

Nug-Tone je preveč dolgač, očitno vsega časa.

Nug-Tone je tukaj napravljen. Meni se jecete tako dobro ofnesel da sem Te sklenil o ftem tem posebej obvestitnik. Veste Zgaga drugače je preveč dolgač.

Nug-Tone je tukaj napravljen. Meni se jecete tako dobro ofnesel da sem Te sklenil o ftem tem posebej obvestitnik. Veste Zgaga drugače je preveč dolgač.

Nug-Tone je tukaj napravljen. Meni se jecete tako dobro ofnesel da sem Te sklenil o ftem tem posebej obvestitnik. Veste Zgaga drugače je preveč dolgač.

ŠE O PRESTOLONASLEDNI KU RUDOLFU

Pravkar je izšla v Leipzigu knjiga Oskarja barona Miti pod naslovom "Življenje prestolonaslednika Rudolfa". Vsebina knjige nosi vse znake resničnosti in kaže zlasti tudi Rudolfov nesrečno start v čisto novi, naravnici luči — Rudolf je bil duševno bolan. Razvoj Rudolfov opisuje knjiga naslednja:

V otroški in mladeničkih letih je bil Rudolf preobložen z nauki. Učitelje je imel dobre, vzgoja je bila zelo stroga. Najljubši predmeti so mu bili naravoznanstvo, zemljepisje in zgodovina. Poleg drugih jezikov se je učil madjarsko in češko. Zgodaj je kazal izredno bistremnost in bogato miselnost. Ostro je znal opazovati in presojati ljudi; laskanja ni moral. V svetovnem prepričanju se je že zgodaj nagibal k svobodnemu mišljenju, najbrže pod maternim vplivom. Vendar pa njegovega prvega preprizanja v politiki in veri ne bi mogel nihče določene opredeliti, ker ga ni razdelil in si najbrže tudi sam ni ustvaril v vsem jasne, trdne sodbe.

Toliko je gotovo, da je pristop k prostožidarjem odklonil. V politiki se je vendar nagibal k liberalcem in je želel, da bi se bili zblžali liberalni Čehi in Nemci; češko zvezzo s fevdalei je smatral kot nenaravno; Schonereja in Kosutnika pruskega prvenstva, princa Viljema ni maral. Zelo je ljubil Francijo, kakor Francozi njega, kar je pričkal prekrasni venec belih kamelij, ki so ga francoski časniki položili na njegov grob.

Rudolf je visoko cenil znanost in književnost in gojil tesne stike z znanstveniki in literati. Sam je izvrstno sukal pero in napisal mnogo jedrnatih člankov in razprav.

Toda prišla je doba, ko se je v Rudolfov duševnosti izvihnil usoden preokret in je postal Rudolf čisto drug človek. Ta izprememba se ni izvršila na mahn in jo zato dolgo niso opazili. Veselje delo, ljubezen do znanosti sta izginila. Za lov mu ni bilo več mar. Evropa ja začela šušljati o njegovem raznizdanem življenju, nagnjenku k pijači. Že poldrugo leto pred smrtjo je napravil vitščivo bolnega človeka. Ce bi ga mogel preprečiti tragični konec, a bili pravčasno izročili v zdravljenje dobremu psihiatru, bi bil rešiti ga ne bi bil mogel. Leta 1889, so podali trije znameniti profesorji svoje mnenje o njegovem telesnem ustroju, posebno glavi in ga označili za patološkega. Zdi se, da je cesarica Elizabeta mislila na usodo svojega sina, jo je nekoč rekla: "Za vsakega človeka pride v življenju trenutek, ko mu dura umre — a to ni vselej takrat, ko telesno umre." Rudolf je bil pred svojo telesno smrtnjo mrljč.

Usoda birških avstrijskih bakovcev

Čem je trhla Avstrija propadla, je izgubila tudi avstrijska krona svojo vrednost. Ljubljanci se še gotovo spominjajo, kako so vojaki, ki so prihajali s fronte, na ljubljanskem kolodvoru metalni strani cele svežnje različnih bankovcev, zlasti pa denarja, ki ga je Avstrija odredila kot plačilno sredstvo na fronti. Saj ta papir tudi ni imel nobene vrednosti. Deloma se je upoštevala samo vrednost denarja, ki ga je imelo prebitstvo na fronto, dasi je bilo tudi tega na kupe. Tudi Italija je priznala avstrijskim kromam nekakšno vrednost in jih je zamenjala za lire. Plačala je 60 lir za 100 krov, kar je bilo razmeroma mnogo. Tako je zamenjala 200 milijonov avstrijskih krov. To je že preečnjena zaloga popirja, ki tehta 300 stotov. Italija je dolgo ugibala, kaj bi s tem denarjem. Okoristiti se z njim ni mogla, zamenjati ga tudi ni mogla in ker ga nihče ni hotel, je slednje sklenila, da ga proda za star papir. Kupila ga je neka tvornica, ki bo krone predelala v ovojni papir.

Iz Buenos Aires do New Yorka.

Piše MIRKO VEHOVEC

San Jose, Costa Rica, 4. nov.

Dovolite, g. urédnik, da se zopet oglašam z mojega potovanja.

Ko sem potoval po visokih samotnih hribih republike Columbije, kjer me je skoro vsak drugi dan pograbila mrzlica, največ v sledi strašne vročine, zelo slabe klime in tudi naporov, sem večkrat, vzdihnil, mislil, samo še bi la malo košček, pa bo bolje, in rešen bom. Nisem pa pomislil, da sem vedno bližje še slabši deželi v tem oziru, republiki Panama.

Srečno sem prispel z mojim tovarišem v mesto Baranquillo, kjer mi je bila prva skrb, da sem tovariša spravil v bolnico, kajti bi je popolnoma izčrpal, ter se je bil batiti po izpovedi zdravnika, da ga ne zagrabi bolezni "beri beri", ki je zelo razširjena po teh krajih. Videlo se pa je v par dneh, da je potreben tudi počink v miru, kajti šlo mu je na bolj, ko se je dobro spotil in odahnil v mehki postelji, kakoršne sva se popolnoma odvadila na tem dolgem in napornem potovanju.

Ne bom Vam opisoval na tem mestu posameznih dni potovanja ter Vas mogoče s tem dolgočasim, toda dovolite, da Vam v glavnih potezah orisem stezice po katerih sva moral, če sva hotela naprej. Ker so že itak v tej deželi sama močvirja, sva imela povrhu se smolo, da sva prišla v te kraje bas v času, ko je gotovo vsak dan deževalo.

Do mesteca Santiago Veraguja se speljana dokaj dobra cesta, po kateri sva udobno korakala teden ali več. Treba pa je bilo dobro premisliti, kam od tu naprej.

Pripomniti moram, da v tem oziru mi je šel zelo na roke tamoznji kapitan policeje, kateri mi je pomagal napraviti načrt za nadaljnje potovanje. Odsvetoval pa nama je, da bi potovala tu naprej, in je prepomnil, da najbolje storiva, če greva nazaj do malega pristanišča Aquadulce in od tam z ladjo v Costa Rica, kajti tu bi bila, če ravno sva vajena potovanje, gotovo nesrečna.

No, res lepa vpodbuda, sem pripomnil tovarišu, toda nazaj še nista še šla in tudi sedaj ne smeta. Odločila sva se še isti dan od potovati čeravno že kasno popoldne proti Sona. Komaj 1km vstran se pričela gaziti blato do kolen in treba nama je bilo iskati, kje bi bilo bolje potovati, da prideva pred nočjo do Pampa la Cruz. Vsa mokra in blatna se ustavila po teh par urah hoda pri koci, kjer naju je ljubezni vzel pod streho gospodar. Začetek je zelo slab, sem mu rekel, na pa odgovori: "Amigo eso no es nada" (prijatelj to ni nič) toda prišli boste od Sona naprej na kraje, ki ne boste mogli naprej vsled zelo deročih narashih rek in drugih voda, ki so nastale vsled dežja, ne bo potov, gore, zveri itd. Zelo dvomim, če bosta srečno prestala vs te velike zaprake.

No, zopet lepa vpodbuda, sem si mislil. Toda ni se motil mož, kolikor bolj naprej, toliko slabša nama je predla. Večkrat sva na razpotiu, nevedoč kam, morala v dežju na prostem spati. Nikjer ni bilo nobenih potov. Plaziti sva se morala po goščavi in grmadah, povsed globoke reke brez mostov. Vse to bi skoraj človeka spravilo v obup, pa vendor sva imela do vasice Remedies še vedno pogum: le naprej. Od tu naprej se mi je pa res vse upanje podrla, da se kdaj pride iz teh krajev.

V gorovju brez steza so nad nama plašči skakale opice od drevesa, iz notranjosti so njo pozdravljali z svojim tuljenjem leopardi, treskanje, grmenje, dež. Stala sva tu, nevedoč kam. Z manetami v rokah sva si delala pot tu prišla do male zaščete pa kateri sva na več krajih gaziла blato in vodo do pasu, ter sva kolikor so nama pripuščale moči kot preganjana hitela naprej ter se ustavila pri veliki reki San Juan še v mraiku. Blizala se je noč. Na prostem

KAŠNE SO BILE JESENI

'NEKDAJ

V nekem časopisu iz leta 1830. čitamo, da so oktobra 1733 bile že vse reke debele zamrzljene. 1443. je pritisnil mraz, že za Simona in Judom in odnehal do Jurjevega drugega leta. 1480. so v avstrijskih deželah trgali grozdje ob hudiem mrazu in snegu. 1693. je Donava zamrzla že meseca oktobra in se otajala še drugo leto začetkom aprila. Nenavadno, mrzli sta bili tudi leti 1728. in 1739, ko je trajal mraz zdržema 5 mesecov.

Prestala pa sva vse te zapreke in nevarnosti srečno in se nahajava zadovoljiva in zdrava v glavnem mestu Costa Rica v upanju, da vas bova drugo leto osebno pozdravila v New Yorku.

LEPARIJA ALI MAGIJA

Pred sodiščem v Naneyu se je zagovarjala te dni Katerina Requin, znana pod imenom Germajna Rouen. Obtožena je bila, da je osleparila mnogo bolnikov, ki so iskali pri njej zdravja in ji plačevali za ordinacije, visoke prispevke.

Možki je bil baje od rojstva po slep in ki ga je ozdravila, je počakal, da ima čudovalo moč in da zadostuje, da se dotakne nezdravljivo bolnega s roko, pa ga ozdravi. Je imela neke noči vizijo in slišala je glas, ki ji je povedal, da se naseli v njinem telesu čudodelni fluid, ki ji bo dajal moč, da boli lahko lečila nezdravljivo bolne.

Do mesteca Santiago Veraguja se speljana dokaj dobra cesta, po kateri sva udobno korakala teden ali več. Treba pa je bilo dobro premisliti, kam od tu naprej.

Pripomniti moram, da v tem oziru mi je šel zelo na roke tamoznji kapitan policeje, kateri mi je pomagal napraviti načrt za nadaljnje potovanje. Odsvetoval pa nama je, da bi potovala tu naprej, in je prepomnil, da najbolje storiva, če greva nazaj do malega pristanišča Aquadulce in od tam z ladjo v Costa Rica, kajti tu bi bila, če ravno sva vajena potovanje, gotovo nesrečna.

— No, res lepa vpodbuda,

sem pripomnil tovarišu, toda nazaj še nista še šla in tudi sedaj ne smeta.

Odločila sva se še isti dan od

potovati čeravno že kasno popoldne proti Sona. Komaj 1km vstran

se pričela gaziti blato do kolen in

treba nama je bilo iskati, kje bi

bilo bolje potovati, da prideva pred nočjo do Pampa la Cruz. Vsa

mokra in blatna se ustavila po teh

par urah hoda pri koci, kjer naju je

ljubezni vzel pod streho gospodar.

Začetek je zelo slab, sem mu rekel, na pa odgovori: "Amigo

eso no es nada" (prijatelj to ni

nič) toda prišli boste od Sona

naprej na kraje, ki ne boste mogli

najprej vsled zelo deročih narashih

rek in drugih voda, ki so nastale

vsled dežja, ne bo potov, gore, zveri

itd. Zelo dvomim, če bosta srečno

prestala vs te velike zaprake.

No, zopet lepa vpodbuda, sem si mislil.

Toda ni se motil mož, kolikor

bolj naprej, toliko slabša nama je

predla. Večkrat sva na razpotiu,

nevedoč kam, morala v dežju na

prostem spati. Nikjer ni bilo

nobenih potov. Plaziti sva se morala

po goščavi in grmadah, povsed glo-

boke reke brez mostov. Vse to bi

skoraj človeka spravilo v obup, pa

vendor sva imela do vasice Remedi-

es še vedno pogum: le naprej.

Od tu naprej se mi je pa res vse

upanje podrla, da se kdaj pride

iz teh krajev.

V gorovju brez steza so nad

nama plašči skakale opice od

drevesa, iz notranjosti so njo

pozdravljali z svojim tuljenjem

leopardi, treskanje, grmenje, dež.

Stala sva tu, nevedoč kam. Z man-

etami v rokah sva si delala pot tu

prišla do male zaščete pa kateri sva

na več krajih gaziла blato in vodo

do pasu, ter sva kolikor so nama

pripuščale moči kot preganjana

hitela naprej ter se ustavila pri

veliki reki San Juan še v mraiku.

Bližala se je noč. Na prostem

vojaki, ki so prišli v masah do-

mov, v prvem navalu prekipevajočega navdušenja nad zdobjeno-

svobojo napravili na gospodarskih

strojih veleposestev neprecenljivo

škodo. Nič razbili samo dvorcev

prizanesli tudi niso mlatilnicam in

drugim poljedelskim strojem. Pri-

šel sem v Kazan k Rdečemu kri-

stru in sem ostal pri tem poslu eno

letu, potem so prišli češki legio-

nari, ki so imeli zasedeno mesto

mesec dni. Strojil sem tača pri

Tatarih kože. Vzbudila pa se je

tudi takrat v meni močna želja

da se vrnem domov. Ker se je

nisem mogel ostresi, sem se vo-

zil "švar" proti zpadu. Denar-

ja nisem imel in tako sem rabil

mesece, da sem prišel v Kijev.

Nekaj časa sem delal pri mlinar-

ih, potem pa sem našel delo v

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Ada Negri:

SESTRA GREGORIJA

Mala sestra usmiljenka, ki je prihajala ponoči čut k ubogemu stricu, bolnemu na srce — dragu premirja, ki mu ga je bolezen pri mi je spominjati se hudega, ki mu ga je kdo prizadejal, ali ki sem ga jas komu storila.

Male postave je bila in drobnih udov: zelo se je, da ji je hajla pretežka, vendar je stopala v njej urno in gibko. Ni se skoro videlo potek obrazu, tako so bile nezne, zaključena belina na ovratniku je povzročala, da se se videla še bolj fine in prosojne.

Res ne vem zakaj žene naših dni ne nosijo takih ovratnikov iz kočetnosti, da bi bile lepše. Ni ga okraska, ki bi bolje od njega obdajal sladki ženski oval, ki bi dal očem in celoti izraz čistosti, presegajoč vsako krasoto.

Razume se, da sestra Gregorija nikoli ni mislila na take posvetne stvari. Zanjo je imel ovratnički pomen, kot tonzura za duhovnika.

Ni bilo mogoče natančno določiti njene starosti. Drobne gubice na koži bitja, ki se nikoli ne greje na solnec, so bile dejala bi, otroške. Med tistimi gubami so se jasna, modra očesa svetila od nedolžnosti.

Prihajala je zvečer ob desetih: o polnoci je prišlo do sedmih zjutraj trajajoče samotno čuvanje v bolniški sobi. Ob tej uri jo je nadomestil kdo izmed nas in potem, ko je stope spila belo kavo in v naglici male poklepeta, se je vrnula v samostan.

V dom, od hudega potrt in od smerti ogrožen, je vstopilo z njo tudi upanjo. Vse smo se zavedali, da od tiste bolezni strie ne more ozdraveti.

Vendar sta si — sama ne vem, kako — bolečina in smrt nadeli v prisotnosti sestre Gregorije vsmojoče in lahkonito oblačilo: prevzel sta videz naravne stvari — potrebne torej in lepe, kot je vsaka naravna stvar.

Pripovedovala je, da že trideset let ponoči čuje po hišah, kjer imajo bolnike. Živeča ob luči svečnih rok sestre Gregorije. Tako je izginilo, vendar prikazen je postal v duši.

Nekega jutra je morala sestra Gregorija napraviti par vodov na halji, ki se ji je razšila ravn na boku. Ni se ji posrečilo vtakniti nit v šivanje. Uboga očesa, izmučena od prečutnih noči... Poskuša, iznova poskuša, pa ne noben način ni hotela nitka v šivanje. Ponudila sem se, da ji pomagam: pustila je pasti v naročje igle in sukanec in roke so jej izginale v širokih rokavih.

Reče ponizana: "No!... Resnično, bojim se, da sem grešila zoper potrežljivost." Edini nekoliko strožji rek, kar sem jih kdaj čula od nje. Vendar ga je izrekla s komaj zaznavnim glasom; in s tako sladkostjo in težkim češkom sama sebi, da je bilo očarjuče.

Sestra Gregorija je bila, ki je zaprla oči ubogemu stricu. Skoro neopazena je prišla smrt, proti zori. Vzdeh — in pokoj. Sestra Gregorija ni izpremenila obličja. Koliko jih je že videla umreti?...

Mehke celjusti?

Zoper unte celjusti si izmislila usta s Severa's Antiseptikom. Za unetu grla in prehlade redno prgrate. Za ustavitev bacile prehlade in osteli sa po v lekarnah 90c.

**SEVERA'S
ANTISEPSOL**

BOŽIČNA DENARNA NAKAZILA

bomo izvrševali tudi letos s točnostjo, ki je priznana med našimi ljudmi širom Združenih držav in Kanade.

Naši prijatelji bodo deležni letos ugodnosti **ZNIŽANE PRISTOBINE** za nakazila v efektivnih dolarjih, ki znaša le po 2% oziroma po 60 centov za nakazila do \$30. Stroški za direkten brzjav znašajo sedaj le \$2.50, za brzjavno pismo pa kot de sedaj po \$1.

Cene za dinarsko in nakazila v litrah najete v poslovnem ogledu.

ODPREMITE VAŠE BOŽIČNO NAKAZILQ ČIMPREJE PREKOZNANE

Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

povedavala: tudi zato, da raztresi ubogega strica, ki se je v urah premirja, ki mu ga je bolezen pri voščila, vrnil k polni zavesti, in mu ga je kdo prizadejal, ali ki sošal gorovje.

Taki pogovori so se vedno vršili med deseto uro in polnočjo.

Koliko bričnosti, koliko žalovanj je ona videla in se jih je z roko dotaknila!... Kakšne napore je prenesla, s tistimi ubogimi štirimi kostmi, sklenjenimi v križ!... Ni se hvalila: "Mučila sem se..." Ni siliša k pripovedovanju o tistem trpljenju. Iz jasnosti bese so izvirale izpremenjene revščine, rame, agonije, dela pomoči skoraj kot bi dejala: "Bil je pomladni dan. Svetilo je solnce na nebu in na zemlji. Ptički so prepevali."

Vedno pripovedovanje je končala s tem, da je govorila samo se sebi, pozabljajoč našo prisotnost.

Tako je bilo brez dvoma tudi takrat, ko je govorila o bolnici, ta prizadejti o bolezni, da se ni mogla geniti.

V postelji je stric polagoma zadremal. Soba je bila razsvetljena samo od nočne svetilke, prizganje pred robbiansko majoliko. In glej! Ob besedah sestre Gregorije zagledam v polmraku nemadoma vstajati rože: brez pečila, plavajoče v zraku, kot rusalke na vodi; bile se bele, bele kot plamenčki, užigajoči se na močvirjih.

Hotele so mi nekaj povedati, zato jih so vame s posebnim pogledom evitata.

Cvetje, cvetje, prikrito iz svetih rok sestre Gregorije. Tako je izginilo, vendar prikazen je postal v duši.

Nekega jutra je morala sestra Gregorija napraviti par vodov na halji, ki se ji je razšila ravn na boku. Ni se ji posrečilo vtakniti nit v šivanje. Uboga očesa, izmučena od prečutnih noči... Poskuša, iznova poskuša, pa ne noben način ni hotela nitka v šivanje. Ponudila sem se, da ji pomagam: pustila je pasti v naročje igle in sukanec in roke so jej izginale v širokih rokavih.

Reče ponizana: "No!... Resnično, bojim se, da sem grešila zoper potrežljivost." Edini nekoliko strožji rek, kar sem jih kdaj čula od nje. Vendar ga je izrekla s komaj zaznavnim glasom; in s tako sladkostjo in težkim češkom sama sebi, da je bilo očarjuče.

Sestra Gregorija je bila, ki je zaprla oči ubogemu stricu. Skoro neopazena je prišla smrt, proti zori. Vzdeh — in pokoj. Sestra Gregorija ni izpremenila obličja. Koliko jih je že videla umreti?...

Z nežnimi prsti je potisnila nežne veke na osteklene oči, nato je pričela z nami moliti, dokler nista prišla dva moška, da sta umila in oblekla truplo.

Naloga sestre Gregorije je bila dovršena.

Pozdravila nas je smehljaje: "Bog vas spremlja!"

Smrt, ki je stopila v hišo, je odsevala iz njenega otroškega obrazka v izrazu pokornosti in ustaljene sreče.

TAJINSTVENA ŠTUDENTKA

Pred dnevi so se oglasile v direkciji novosadske gimnazije štiri učence ženske obrtne šole in so se pritožile, da jim je neka učenka gimnazije odnesla več knjig, ko so se mudile v ambulatoriju šolske klinike.

Na vprašanje ravnatelja, če bi batinško učenčko spoznale, so učenke odgovorile, da bi jo takoj.

Učenke so vedele tudi, da je bila batinska srednješolka iz V. razreda. Ravnatelj je poklical vse učenke V. razreda in jih pokazal okradenim učencam, toda tatici ni bilo med njimi. Tu je imela baje mornariško jopicino in čepico, kakšne nosijo hravatske v srbske gimnaziste. Če nekaj kur so se odprla vrata tajnika novosadske ženske gimnazije in v odpitnu je posmolila glavo neka dekleca. Tajnik je vprašal malo začuden in preplašeno dekleco, kaj želi. Dekleca je vprašala, če je pričaja za sprejem v šolo že rešena. Tajnik se je čudil, ker je bil rok za vponjanje že potekel. Ko jo je tajnik vprašal, kako se piše in kdaj je vložila prošnjo, je dekleca prišla v protislovja in je povedala zaporedoma dve različni imeni. Postala je sumljiva. Pod pazduho je držala kup knjig.

Na vprašanje, čigave so knjige, je odgovorila, da so lastne.

Profesor je pogledal knjige, natančneje in spoznal, da so knjige ženske obrtne šole z raznimi imeni in da je med njimi tudi tajnika, ki je nekaj trenutkov pred tem izginila iz konferenčne sobe.

Dekleca je prišla v šolsko poslopje in je vtrdila v sobe in odnesla razne knjige. Imela je pa smolo, da je vstopila tudi v sobo tajnika, ki je takoj obvestil policijo o sumljivih učencih.

Policijski agent je dekleco odpeljal na stražnico, kjer je izpovedala, da ni kradla, temveč da je prišla k temi na obisk. Z detektivom je dekleca iskala po vsem Novem Sadu svojo tetu, toda našli je niso. Za nekim vogalom je pa izginila kakor kafra.

Detektiv jo je zmanjšal, sumljivka se mu je izmuznila in je naišlo več.

Naslednji dan je prišla na novosadsko policijo soproga nekega inženirja iz Petrovaradina in je privrta, da odida sobe dijakom. Tako je vtrla na stanovanje tudi neko učenčko 8. razreda novosadske gimnazije, ki jih je plačala stanovanje češ, da pride njen pač.

Opis premetenega dekleta se je ujemal z opisom deklice, ki je nekrala knjige in pobegnila detektivu.

Na policiji se je pa zglasila še lastnica nekega dijakega izkuha. Fovedala je, da je pred dnevi sprevela na hrano neko učenčko V. razreda ženske realne gimnazije. Ko se je gospodinja vrnila s trga, je opazila, da so jih zmanjkale razne dragocenosti, in da je izginila tudi gimnazista.

Policija je mobilizirala ves svoj aparat in je učela srečo. Na policiji je res težje. Poišlo je pa bilo naj.

ZNANI MILIJONAR J. C. PENNEY

LASTNIK NEŠTEVILNIH TRGOVIN PO ZDRAŽENIH DRŽAVAH, SE JE UDELEŽIL ŽIVINSKE RAZSTAVE V PORTLAND, OREGON. PRI TEJ PRILIKI JE POMOLZ TUDI KRAVO. MLEKA JE BILO DILEŽEN TUDI MLADI RADOVENEZ.

Novice iz Slovenije.

VRSKI RASPUTIN V ROKAH POLICIJE.

ma spremenil svojo zunanjost. Javnost se še spominja grozovitega umora 40-letne posestnice Jere Severjeve iz Sp. Savelj, izvršenega v marecu 1924, v gozdu nad vasjo Sp. Loke pri Krašnji.

Na nedeljo 23. marca 1924 je neko v gozdu pod Limbarsko goro natajiral protje v srobot, za spletanje košar. Pri tem je nenadoma ugledal v šumi triplje neznanje ženske z razbito glavo. Domácin je po tej grozni najdbi tekel ves razburjen v vas in prijavil vrtovnikom. Identitet umorjenke, ki ju je srečal usodenega, je vse do danes neznan.

Po dosedanjih ugotovitvah je policija vedno trdneje prepričana, da drži v svojih pštih pravega merilca Jere Severjeve, ki se to pot na podlagi zasišanja priče P. ne bo mogel ponovno izviti. Policia drži aretacijo Zdešarja v strogi tajnosti in noči datih nikaj podatkov o rezultatu dosednjega zasišanja.

Zagonetna smrt novorojenčka. V zapore okrajnega sodišča v Murski Soboti po orožništvu prisegalo neko Antonijo Kovačevič, posestnikovo hčer iz Domajincev, osušljeno detomora. Trupele otroka pa so prenesli v mrtvašnico, kjer čaka nasrečno bitje sodnega ogleda. Osušljanka je dojaj zastavno dva in dve setki.

Zagonetni lecemske berači je poseljal razne hiše in se mnogočkrat ustavljal tudi v Sp. Saveljah in hiši št. 24 pri posestnici Jere Severjeve, vulgo Katernici. Mož Jere Severjeve je prvi dan po povratku iz italijanskega ujetništva umrl na posledicah vojnih naprov. Vdova je sama s sinovi vodila obširno posetstvo. Ni pa imela velike streče, posebno ne pri živih.

Prijetilo se je, da je porodila živo deklec, ki ga pa je v popolni duševni zmedenosti, ne da bi se zavezala, kaj dela — zadušila.

Sodna komisija se je torej odvajala do tega na lete mesta. V mrtvašnici si jo že pričakovali vaščani. Odpro zaboječek, ki naj bi vseboval po navedbi vseh prisotnih otrokov trupele. Zdravnička stopita bližje, pogledata, pogledata pozorne, — znajeta z glavo:

"To, da je dete?"

"Svede je, hite zatrjerati ljudje, 'samo zmrevarjeno je tako, da se ničesar ne more ločiti'."

Zdravnika pa se nista dala ugnati — pregledata sta vrat na tančenje in spoznala v njem 'posteljico' (Placenta). Kje je torej ostal otrok? Domaci so vedeli povediti le toliko, da je v noči nekaj dvakrat zavezalo. Starejši sin je vstal, pogledal v kuhinjo ter vprašal sestro, kaj da je. Ona ni odgovorila ničesar, nato se je sin vlegel zopet spat.

Vsa komisija se je sedaj spravila na delo, da pošče dete. Z grabljami, z vilami in kolem obožnjeni so brekali po vrtu, smeteli v gnoju. Že so bili prepravljeni, da ne najdejo ničesar, ko povleče nekdo izpod peči trupele, ki je ležalo pod pepelom.

Policija je mobilizirala ves svoj aparat in je učela srečo. Na policiji je res težje. Poišlo je pa bilo naj.

EDRI BI IZVEDEL za naslov svojega brata JOŽE KOVAČ, doma iz Polje št. 52. Prosim rokaj, e kdo ve, da mi poroča, ali naj se pa sam oglaša bratu: Mike Kovac, 135 Miller St., Gowanda, N.Y.

(2x 21&22)

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

Poglavlje o davkih.

Davek je prisiljen prispevki, ki činskega asesora in vsak dakovalec je primoran napraviti zapriseženo izjavo o vsej svoji obdelavi lastnini. Temu se pravi — "making a tax list". Davkopalci, ki se pritožujejo, da je njihova lastnina razmeroma previsoko cenjena, imajo pravico do priziva. Da ima vsak okraj v državi svoj pravici delež na davčem bremenu, obstoji takozvan State Board of Equalization, ki pregleda in izračuna asemente posameznih okrajev.

Državna dohodarina.

Poleg federalnega dohodinskega davka (income tax) je tudi skoraj tretina vseh držav uvelia slično državno dohodarino (State income tax). Odstotek je navadno mnogo nižji kot pri federalni dohodarini in kakor pri tej, so nekatere zemeljski prosti davki (\$1000 ali več za same in \$2500 ali \$3500 za poročene osebe).

Dediški davek.

V 46 državah obstoji davek na dedičine in na vse prenosne lastnine sploh. Ta davek znaša

Samotar iz West Enda.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za "Glas Naroda" priredil G. P.

20

(Nadaljevanje.)

Popolnoma prav imate, če se pokorite poveljam, — je rekla ter namerila svoje kerske proti javničnosti, s katere je odšla, da posesa nevidnega godbenika.

Natô pa se je napotila domov.

*

Vaš skrivnostni "samotar" je zelo popolen, — je povedala do mreži Dieku in Molly po svojem povratku domov. — Šla sem danes do West End lastnine ter me je grdo spadel neki agresivni človek, o katerem domnevam, da je služabnik Mr. Trenta.

To je bil gotovo Judson, — je prikimal Selwyn. — Imel sem enkrat ali dvakrat ž ujim opravka službeno. Možak je allright, a ima zelo stroga povelja, da ne sme dovoliti nikomur hoje tam na okrog.

Tako se je zdele tudi meni, — je rekla Sara. — Mimogrede, šlo pa igra vijolino tam zunaj na West Endu! Ali je to mogoče "samotar" sam?

Govori se, da igra, — je rekla Molly, — a nikdo ni imel še nikdar prilike, da ga sliši.

To je žalostno, — je pripomnila Sara na kratko. — Jaz mislim, da je sijajan predstavitev.

Moly je prikimala, s porednim izrazom v očeh.

Ob prilikl, ko sem se jaz sestala z njim, sem ga vprašala, zakaj ni nikdar nikomur dovolil poslušati ga igrati, — je rekla smehljave. — Stavila sem mu celo predlog, naj prispeva solo-točko k nekemu dobrodružnemu koncertu, katerega so pripravljali ob onem času.

In kaj je rekel on? — je vprašala Sara smeje.

Povedal mi je, da ni nikake potrebe za moškega, da bi razkazoval javnosti svojo dušo. Vsled tega sem ga vprašala, kaj da mislim in on je reklo, da bom že vedela, če razumem kaj o godbi in da ga posamežajo trošči njegov čas s pojasnjevanjem, če nicesar ne razumem. Ali veste vi, kaj je mislil tem?

Da, — je odvrnila Sara počasi. — Mislim, da razumem.

Sponmila se je strastnega prijiva in žalosti godbe, katero je čudna ono samotarja iz West Enda. On se je bal — bali gradi pred kaščico človekom, ker bi razkril nekaj notranje trpkosti duše vsakemu, ki bi ga poslušal!

Naslednjega dne je odvedla Molly Saro v Rose Cottage, da jo seznaní z "Levender Lady" in njenim nečakom.

Miss Herrick — ali Miss Lavinia, kot so jo običajno nazivali, je izgleda načineno kot da je stopila iz prvega dela preteklega stoljetja. Nesila je obliko iz nekega mehkega, svilenega blaga. Kraljica, vajhina vzbica iz črk je pokrivala njene srebrno-sive lase in obraz pod to čepico je bil tak, kot bi ga pričakovali, mehak in zelo nežen.

Bila je sama, ko sta dospeli mladi deklici in pozdravila je Sazo s hudočasnimi, malimi usmievom.

Kako lepo od vas, Miss Tenant, da ste prišla! Midva sva oba hrepnela po tem, da se sestaneva z vami. Miles in jaz. V takem načinom okraju kot je Münkhaven pozna vsakdo zadve drugega in o vas svet seveda čula neprestano.

Potem mi-lim, da bi lahko prišli v Sunnyside, da me oschitne preizchte, — je odvrnila Sara smehljave.

Obraz Miss Lavinije se je naenkrat streznil in senca je padla preko njenih dobrih starih oči.

Miles je precej težak glede obiskovanja, — je rekla obotavljaje. — Razumeli boste, njegova hromost ga dela samozavestnega s tujem, — je pojasnila.

Sara je izgleda kot v zadregi.

O, mogoče bi bilo boljše, če bi ne prišla — je predlagala na hitro. — Ali nai grem proč ter pustim Molly tukaj?

Miss Lavinia je zardela od zadrege.

Moja draga, jaz upam, da bo vedel Miles, kako pozdraviti gosta v svoji letni hiši, kot se spodobi Herrick, — je rekla. Zares, izvredu stvar je za njega, da se ga nekolič privleče iz njegove školjke. Zapomnite si pa, ravnajte z njim načineno tako kot da ni hrom in nikdar mi ne skušate pomagati na katerikoli način. To ga zelo žalost, kadar mu delajo ljudje kake popuste radi njegove hromosti. Ignorirajo jo v vsakem oziru!

Sara je prikimala. Lahko je razumela oni inšinktivni ponos moškega, ki se umakne pred vsakim tolerantnim prizannjem, kakršne ovire nedostatka.

Ali je bila njegova hromost povzročena od kake nezgodne? — je vprašala.

Prišla je potom zelo sijajnega dejanja. — Oči Miss Lavinije so zarele od ponosa. Ustavl je par splašenih konj. Ustrašila sta se motornega kolesa in ko sta se splašila, je bil voznik vrzen s svojega kozla, valed česar je izgledalo kot da ne bo mogla nobena stvar rešiti ljudi, ki so sledili v kočiji. Miles se je vrzel proti glavam konj in čeprav je seveda ni mogel sam ustaviti, je oviral tendar nju divjanje tako, da je lahko priščel drugi mož, ki je konja dejanski ustavil.

Kako pogumno od njega! — je rekla Sara gorko. — Vi morate biti zelo ponosna na svojega nečaka, Miss Lavinija.

Ona je, — se je vmesila vmes Molly. — Ali niste draga Lavender Lady?

Ah, moja draga, — je rekla slednja žalostno, — sijajne stvari se izviri tako eeno da ostane težka cena, ko pozabimo mi na sijajne stvari...

Moj ubeg Miles je bil strašno poškodovan, — kajti konja sta ga vlečka skozi več jardov, ko se je oprijemal vajeth, — in več tednov nismo niti vedeli, če bo postal pri življenju. On je postal živ — a bo hrdil brezmo do konca svojega življenja.

Kratek, inšinktivni molk, ki je sledil, je bil prekinjen od zvoka glasov zunaj v vezi. Mnuto pozneje so se vrata odprla in Miles Herrick je stopil v sobo, spremljajoč neko zelo elegantno oblačeno in izvanredno mimo žensko, v kateri je Sara takoj ugantila Audrey Maynard.

Ta ženska ni bila topa, a njena obleka, kot so jo nosile v spomini leta 1914, je razkrivala dejstvo, da je ujena postava skoraj dovezena. Njen obraz je bil majhen in temak in pod obrymi je zarel par zelenkasto-sivih oči, jasnih kot dež. Niti najmanjšega droma ni bilo, da so prišli njeni bakreno-barvni lase pod majhnim klobucem iz steklenice in da niso imeli nobenega stika z naravo.

(Dalej prihodnjie.)

3 Veliki Božični Izleti v JUGOSLAVIJO

NA VELIKIH.

OLYMPIC

46,439 ton

IZ NEW YORKA

24. novembra

HOMERIC

34,356 ton

IZ NEW YORKA

1. decembra

POD OSPEBNIM VODSTVOM! Za podrobnosti vprašajte lokalnega agenta ali pa:

WHITE STAR LINE

No. 1 BROADWAY International Mercantile Marine Company

HITRIH PARNIKIH

MAJESTIC

Največji parnik na svetu.

56,820 ton

IZ NEW YORKA

8. decembra

TAKOJ SI ZAJAMČITE PRO-

STORE. — ŽE SEDAJ PRO-

SITE ZA SVOI AMERIŠKI

POVRATNI PERMIT

NEW YORK

Kako je bil Caruso izvijžgan.

Pred svojo sijajno karijero je vali, naj nastopi on. Ravnateljev živel Caruso v tako slabih gmo-sil mu je pa pojasnil, da publika nihal razmerah, da je razmišljal o ne izgovarja njegovega imena, pač amomoru. Če bi bil imel takrat pa kriče vse v en glas, naj nastol-točko denarja, da bi si bil kupil pi ubraco, kar pomnie v italijan-revler, bi svet ne bil spodnji scenični pijaone.

Caruso je res nastopal in dosegel presemetljiv uspeh. Ravnatelj držbi, ki je gostovala po manjših italijanskih mestih. Načer so ga pustili samo, če je glavni tenorist zbolel, tako da ga je moral zastopati. Nekega dne je prišpel njegova gledališka družba v malo mestecu, kjer je imel Caruso slučajno znanec, kjer je imel Caruso druga žena, rojena Američanka, pripoveduje v svojih spominih mnogo zanimivih zgodb iz moževga življenja. Med vrstami se da čitali, da Caruso ni bil šek svoje umetniške karijere. Zdeno, s katerim lahko žena počne, lo se je, da ima slavni pevec vse kar hoče. Nasprotno, b'l je zelo kar si more želeti človeško srečo — samozvesten in zahteval je brez-pogojno pokorščino. Mišlēc, da mu bolj všeč, si je kupila njegova hrgastvo in slavo. Čez 18 mesecev se je vrnil v Italijo in umrl.

V tem času je nastopal Caruso v vlogi Eleazarja v operi: "Židovski kritiki so se strinjali v tem, da je dosegel v tej vlogi vi

še kdo vse moč v gledališču, da bi mogel Gloriji sam držati steklenico. Prinesel je hčerko iz detske sobe, želel ji je dober tek, ki začpel primo pesem in držal steklenico tako dolgo, dokler ni popila vsega mleka in zaspala v njegovem naročju.

Caruso druga žena, rojena Američanka, pripoveduje v svojih spominih mnogo zanimivih zgodb iz moževga življenja. Med vrstami se da čitali, da Caruso ni bil šek svoje umetniške karijere. Zdeno, s katerim lahko žena počne, lo se je, da ima slavni pevec vse kar hoče. Nasprotno, b'l je zelo kar si more želeti človeško srečo — samozvesten in zahteval je brez-pogojno pokorščino. Mišlēc, da mu bolj všeč, si je kupila njegova hrgastvo in slavo. Čez 18 mesecev se je vrnil v Italijo in umrl.

"V tej obliki ne smiša ž... ž... ž..." je zakričal srdito. "Saj se ti vidi ves hrbet. Tako se prebliči." Žena je zaplakala toda se je moralna ukloniti. Dring dan se je vrnil iz gledališča, stopil je raziskala takoimenovano "belo liso" v Pamirskem visokem gorovju, ki obsega na 2500 km; to ozemlje je bilo dosegaj še neraziskano. Ekspedicija je odkrila 30 velikih ledencov; raziskala je Fedčenkov ledenc, ki je 70 km dolg in največji na svetu. Dalje je ugotovila 50 vrhov, ki so 5000 do 7000 metrov visoki, višji torej nego Montblanc. Dalje je ekspedicija raziskala prehode v Darvac in odkrila pet novih velikih prelazov.

Ekspedicija je dognala, da je žarjenje solnca na Karakulskem jezeru močnejše, nego kjerkoli drugod na svetu. Odkrila je velike solitrsko rudnike. Na nekem mestu je našla doslej neznanu rumeno kamenje, ki po vsej priliki vsebuje uran in morda tudi radij.

V zalogi imamo še nekaj izvodov VODNIKOVIH KNJIG LETA 1928 in jih zdaj pošljemo skupno s gornjim naročilom za samo \$1.00, seveda dokler zaloge ne poide.

BLAZNIKOVE PRATIKE
bodo tudi v kratkem dospele.

6 DNI PREKO OCEANA

Shipping News

22. novembra:

Megantic, Havre Dresden, Cherbourg, Bremen

23. novembra:

Olympic, Cherbourg New York, Cherbourg, Hamburg

Augustus, Napoli, Genova

New Amsterdam, Boulogne sur Mer

Rotterdam

Columbus, Cherbourg, Bremen

President Harding, Cherbourg

1. decembra:

Paris, Havre

Homerik, Cherbourg

Flandria, Cherbourg

Minneapolis, Boulogne sur Mer

Lapland, Cherbourg, Antwerpen

Cleveland, Cherbourg, Hamburg

Conte Biancamano, Naples, Genoa

Voland, Boulogne sur Mer, Rotterdam

President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

11. decembra:

Saturnia, Trat

Deutschland, Cherbourg, Hamburg

Berlin, Cherbourg, Bremen

12. decembra:

Roma, Napoli, Genoa

George Washington, Cherbourg, Bremen

14. decembra:

Bergenaria, Cherbourg

15. decembra:

Minnetonka, Cherbourg

Hamburg, Cherbourg, Hamburg

17. decembra:

Paris, Havre

20. decembra:

Stuttgart, Cherbourg, Bremen

22. decembra:

Olympic, Cherbourg

Minnehaha, Boulog